

Բ Ի Խ Ր Ա Կ Ն

Հ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

ԻԶ. ՏԱՐԻ

8 ՄԱՐՏ 1908

ԹԻԻ 11

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Խոչ է «Բառի»ն. — Շերամահունտերու սառնարան. — Մետաքս եւ մետաքսենէն, Բուրդ, Բամբակ եւն. — Նմայշներ առեւ. Թղթակցութեան (Գերմ.) . — Դատական Քրոնիկ. — Դասընթացք Խտալերէն առեւտր. լեզուի. — Առեւտրական Բառարան. — Ֆրիսկսի մէթոտը. — Առեւտրական Քրոնիկ.

Խոչ է «Բառի»ն

×

Սակարաններու մէջ, — ըլլա՞ն արժեթուղթերու կամ սպարանքներու — գործառնութիւնք հետեւեալ երեք տեսակներուն կը բաժնուին. — թշարման (placement), շահագիտութիւն (spéculation) եւ խաղ (jeu): Թշարմանը, որ իր բնութեան բերմամբ աւելի արժեթուղթերու կը պատշաճի, գրամագլուխներ շահագործելու արդիւնաւոր ու բնական եղանակն է: Այս գործառնութիւնը կ'ընեն մեծ ու փոքր գրամատէրները միայն: Ասանք կ'ուսումնասիրեն հրապարակի զանազան արժեթուղթերը, կը քննեն անոնց ներկայացուցած ճարտարութեան ներկայ ու ապագայ վիճակը, բաղդատութիւններ կ'ընեն, ու անոնց մէջ եթէ գտնեն թուղթ մը որ իր մէջ բարգաւաճումի հաւանականութիւն ու յաջողութեան սերմ կը պարունակէ, կը գնեն զայն: Բայց այս կարգի արժեթուղթերը հասունեալու եւ պողոթներ ըլլալու համար երկար տարիներ պէտք են: Տասը, քսան եւ ա՛լ աւելի երկար ժամանակամիջոց մը կը պահանջուի: Այսքան երկար ատեն տոկալու եւ կարենալ սպասելու համար ո՛չ միայն բաւական գրամագլուխ, այլ

նաեւ մեծ համբերութիւն պէտք է: Այս պատճառաւ, թշաւրմանի արժեթուղթերը չեն յարմարիր նեղսիրտ, անհամբեր ու փութկոտ գործողներու, որոնք կը գլմին շահագիտութեան: Հրապարակին վրայ եղած են ու միշտ կը գրուին թշաւրմանի յատուկ շատ մը արժեթուղթեր: Ասոնց արգասաւորութեան վրայ գաղափար մը տալու համար մէկ երկու թշաւրմանի հին արժեթուղթեր յիշենք: Վաթսուն տարիներ առաջ Ֆրանսայի մէջ հիմնուած հրդեհի դէմ ապահովագրական ընկերութեան մը (Assurances générales Incendie) բաժնեթուղթը կ'արժէ այսօր 27,500 Ֆրանք, որուն հանման գինն էր 1000 Ֆրանք միայն: Երեսունը ութ տարի առաջ 400 Ֆր.ի գինով հրապարակ ելած Սուէդի ջրանցքին բաժնեթուղթերը հիմա բարձրացած են 4500 Ֆր.ի, իսկ ասոնց հիմնադիրներու յատուկ թուղթերը, որոնք 105—120 (մէկ հարիւրերորդ) Ֆր. գին ունէին նախապէս, այսօր կ'արժեն 2000 Ֆրանք: Տակաւին կան թշաւրմանի այսքան արգիւնաւոր ուրիշ թուղթեր: Անշուշտ նոր հրապարակ ելածներուն մէջ ալ կը գտնուին այդ կարգի արժեթուղթեր, որոնք օր մը պիտի կրնան մեծապէս շահաբեր ըլլալ իրենց տէրերուն, բայց զանոնք հիմակուրէն ճանչնալ, ընտրել ու անոնցմէ օգտուիլ մեծ փորձառութիւն, հմտութիւն և համբերութիւն կը պահանջէ:

Քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ, ահագին հարստութիւններու մեծ մասը ճարտար թշաւրմաններու հետ յարատեւ խնայութեան արդիւնք է: Սակայն չմոռնանք ըսել որ այդ թուղթերը գիններու տեւակափն ու միօրինակ բարձրացումով չեն ունեցած հիմնական իրենց մեծ արժէքը, այլ շարունակական ելեւէջներով: Տարիներու երկար ընթացքի մէջ աստիճանաբար վրայ դնելով հասած են բարձր գիններու: Եւ բնականաբար անոնք միայն օգտուած են, որոնք առանց նկատի առնելու գիններուն առօրեայ ու պարբերական ելեւէջները, երկար ժամանակ համբերութիւնը ունեցած են զանոնք պահելու իրենց թղթապահակին մէջ:

Սակարանի գործառնութեանց երկրորդ տեսակն է Շահագիտութիւնը: Ասիկա թէ՛ արժեթուղթերու և թէ՛ առեւտրական հրապարակներու կարեւոր գործառնութիւն մ'է:

Սակայն շատեր, առանց ճշգրիտ գաղափար մը ունենալու անոր բնութեան ու արդիւնքին վրայ, մերժած են զայն, վնասողար ու կործանարար գործառնութեան հանգամանք տալով անոր: Բայց և այնպէս, շահադիտութիւնը վաճառականութեան պարզացման անհրաժեշտ պայմաններէն մին է: Ինչպէս որ խմացական աշխատութեանց մէջ քիչ մը երեւակայութիւն պէտք է, այնպէս ալ նիւթականի յատուկ ստէն ձեւնարկներու մէջ, ասոց տեսակին ու պարագային համեմատ, քիչ շատ շահադիտութիւն պէտք է: Շահադիտութեան ուսանց արհամարհանքին առարկայ ըլլալուն գլխաւոր պատճառներէն մին է անոր և խաղին, արտաքին երեւոյթով, միեւնոյն ձեւն ու նմանութիւնն ունենալը: Արդարեւ գործառնութեան ձեւերու և կերպերու մէջ իրարմէ տարբերութիւն չունին անոնք, բայց շահադիտութիւն և խաղ իրարմէ գլխովին տարբեր գործեր են: Շահադիտութիւն կը նշանակէ ուսումնասիրել առեւտրական գործառնութեանց պարզայ արդիւնքը և օգտուել անկէ: Շահադիտութիւն մը ընելու և անկէ օգտուելու համար անհրաժեշտ կերպով պէտք է գործին խոր հմտութիւն և մեծ փորձառութիւն: Շահադիտութեան օրինակ մը տանք. — Խնթադրենք որ ալիւրի առեւտուրով կ'ըբաղինք: Յաճախորդ մը հրապարակին օրուան գինով, պարկը 105 դրուէն, 500 պարկ ալիւր կը գնէ մինէ, գրամը ամիսէ մը ետքը վճարելով վաճառքը վերցնելու պայմանաւ: Մենք հրապարակին ընթացքը քննելով կը տեսնենք որ ամիս մը վերջը ինչ ինչ պատճառներով ալիւրին գինը պարկին հինգ դրշ. պիտի իջնէ, և կամ գոնէ վստահ ենք որ գինին բարձրանայ անհնար է, ուստի մեր ալիւրը, փոխանակ ամիս մը մեր քովը վար դնելու, օրուան գինով կանխիկ կը ծախենք ուրիշին, և գրամը կը գանձենք, իսկ մեր յաճախորդին յանձնելիք վաճառքին համար ամբողջ ամիս մը կը գիտենք հրապարակին գիները: Եթէ ամսուան մը մէջ յաջողինք մեր ծախածէն վար գնով ձեռք ձգել այն վաճառքը, այն ստան կը գնենք զայն և օրին կը յանձնենք մեր յաճախորդին, տարբերութիւնը՝ պարկին 5—10 դրշ.: Կը շահինք առանց ո՛չ մեր յաճախորդին և ոչ ալ ուրիշի մը ո՛ր և է վնաս պատ-

ճառելու։ Ասիկա առեւտրական օրինաւոր ու շահաւոր գործառնութիւն մ'է որ շահագիտութիւն կը կոչուի և ուրկէ կրնան օգտուիլ գործին հմուտ և փորձառու անձերը միայն։

Սակարանի մէջ խաղերն ալ շահագիտութեան յար և նման եղանակներով կը կատարուին, բայց անոնց մէջ սատարբերութիւնը կայ միշտ. — խաղացողը կ'առնէ կամ կը ծախէ, սակայն անիկա ո'չ իր ծախած վսճառքը տեղը դնելու նպատակն ու կարողութիւնը ունի, ոչ ալ իր ունեցած վսճառքը ձեռքէ հանելու դիտումն ու կացութիւնը։ խաղացողը շահագէտի նման հաշիւներ կ'ընէ, օրուան և ապագայ գիշերուն մէջ հաւանական ելեւէջներ կը նշմարէ, ու անոնց սարբերութենէն օգտուելու համար միայն կ'առնէ կամ կը ծախէ։ Այս գործողութեան այսինքն բանի մը համար գրաւի մտնելուն՝ ֆրանսերէն լեզուով քառի ընել կ'ըսեն։ Սակարանի կեանքը եթէ սւսումնասիրենք, պիտի տեսնենք որ խաղացողներէն ո'չ ոք դիրք մը չինած է։ Անոնցմէ կան շահողներ, բաւական դրամ գիզողներ, բայց ժամանակի մը համար միայն, յետոյ անոնք քանի մը սխալ քայլերով ամբողջ վսճացած ու անհետացած են։

Թերեւս հարցուի թէ ինչո՞ւ կառավարութիւնք կը թոյլատրեն սակարաններու մէջ տեղի ունեցած այդ քառիի գործառնութիւնները, մինչդեռ անկէ դուրս անոնք կ'արգիլեն ու կը պատժեն համանման գործեր։ Կառավարութիւնք, սակարանի քառիներն ու խաղերը ջնջելու կամ գոնէ սեղմելու համար, իրարու ներհակ երկու միջոց կը գործադրեն։ Ոմանք այս գործառնութիւնները բացարձակ կերպով ապօրէն կը ճանչնան, ոմանք ալ օրինաւոր։ Ապօրէն նկատող կառավարութիւնները կը մերժեն լսել սակարանի գործառնութիւններէ ծագած պահանջումներն ու զանգատները, ճիշտ խաղարաններու մէջ վճարելի ու ստանալի դրամներու առթիւ ծագած խնդիրներու պէս, ու ասով սակարանի մէջ գործող ամէն ոք ի հարկէ կ'ստիպուի ինք իր շահերը պաշտպանել գործակիցի մը դէմ։ Ասկէ կը ծագի նախապէս բաւական չափով դրամներ գրաւ առնել ապագայ հաւանական փութանքէն մէջ իր վիճակը ապահովելու համար, և այս տեսակ խտտութեան հետեւանքը կ'ըլլայ, մեծ ձախողութեան մը

պարագային, փնտռող խաղացողին փճանալով սակարանէն մեկնիլը, որով հետզհետէ կը քիչնան խաղացողները, և կամ այդ մտօք սակարան գլխողը խրատուելով կը մեկնի: Կառավարութիւններէ տմանք ալ սակարանի խաղերն ու թաղիները օրինաւոր ճանչնալով կրցած են սեղմել: Այս միջոցը շահագրիտութեան ալ օգտակար եղած է: Երբ սակարանի մէջ մէկը խաղու մտօք, լսի թաղիի համար գործէ ու պարտական մնայ, կառավարութիւնը օրինաւոր կը ճանչնայ անոր բրած գործառնութիւնը և ամէն խիտ միջոցներով կը բռնադատէ որ այն անձը իր ստանձնած պարտաւորութիւնը գործադրէ: Այս խտութիւնը տյլապէս կը սեղմէ խաղացողներու վիճակը և կը չափաւորէ անոնց գործառնութիւնը:

Շերտնահոշնոտերու

Ս Ա Ռ Ն Ա Ր Ա Ն

(ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԷ)

Կեյլի-էջմեհն Պարէս ԷՖ. Պեյերեան կը գրէ մեզ. —

Ասկէ բաւական ամիս առաջ Բիւրակնի մէջ Հանրային Պարտուց Վարչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէիք, թաց խոզակները շոգիով և արեւով չորցուելուն տարբերութեանց մասին և յօգուտ թէ՛ Վարչութեան և թէ՛ երկրագործին կ'առաջարկէիք որպէս զի կարեւոր կեդրոններու մէջ խոզակ չորցնելու յատուկ շոգիի շէնքեր շինուին:

Այս պարագան թէև շատ կարեւոր է, սակայն բարեբախտաբար երկրագործը իր այս սխալը շուտ դարմանեց, վասն զի եթէ գոյանալիք փնտսին $13\frac{1}{2}$ օրը Հանրային Պարտուց Վարչութեան կը պատկանի, մնացեալ $86\frac{1}{2}$ զրչ. փնտսը իրն էր: Վաճառականը կը ճանչնայ արեւը չորցած խոզակ մը և $10-15\%$ պակաս գին կ'առաջարկէ:

Ասկէ աւելի կարեւոր կէտ մը կայ Հանրային Պարտուց Վարչութեան համար, այն է սերմերու տպահով պահպանման

համար իւրաքանչիւր գաւառականներու մէջ ընդարձակ սառնարաններու հաստատումը: Տակաւին փետրուարի վերջերն էինք և տիրող ամառնային տաքը ու փչող հարուստին հովերը Ապրիլ ամիսը յիշեցուցին բոլոր շերամապահներուն: Թթենիի տերեւք սկսած էին կտին ըլլալ (տեղական բառով մկան ախանջ) և վախ կար ամենաւերք որ եթէ օդը այսպէս շարունակէր, տերեւք պիտի բացուէին և ըստ այնմ սերմերն ևս պիտի արթննային: Ի՞նչ պիտի ըլլար երկրագործին վիճակը՝ երբ այսօրուան քիչ մը պաղ և անծրեւոտ օդին տեղ, նոյն տաք օդերը շարունակէին: Տակաւին Մարտի սկիզբն էր. ուստի կրնա՞յ վատահիւ օդին, կրնա՞յ վատահիւ թէ իր տերեւք պիտի չայրէին, չխանձէին եղեամէն. — Բնականաբար ո՛չ: Հետեւանք պիտի ըլլար ընդհանուր փնտ մը թէ՛ երկրագործին և թէ՛ վարչութեան, հասութից տեսակէտով: Ժողովուրդը պիտի սկսէր հունտ պահողներուն զիմել և 15—20 զրշ.ի առած մէկ տուփը 80—100 զրշ.ի գնել: Պիտի տիրէր սերմի սով և խողակի բերքի կարեւոր պահաս մը առաջ պիտի դար:

Այսպէս եղած տարիներ ալ կան դժբախտաբար: Յոյն բարեկամ մը պատմեց թէ 10 ոսկւոյ չափ սերմ ունէ՞ր՝ որուն տուփին եթէ 5—10 զրշ. տուող ըլլար, սիրայօժար պիտի ծախէր: Բայց այն օրերուն ամէն մարդ իրեն պէտք եղած սերմը գնած ըլլալով, կը խորհի իր ունեցածը թափել, բայց չի համարձակիր: Փոխանակ թափելու, պաղ տեղ մը կը պահէ: Այն տարին ալ սերմի հաւաքութիւն ըլլալով, տասնապատիկ գնով կը ծախէ իր սերմերը:

Երբ Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը այդ տեսակ ստանարաններ շինէ, երկրագործներուն սերմերը պահէ և Ապրիլ ամսուն միայն յանձնէ անոնց, ամենամեծ բարիքը ըրած պիտի ըլլայ ժողովրդեան և այն ստանարաններուն համար ալ ըրած ծախքը կրնայ գանձել իւրաքանչիւր տուփի վրայ փոքր գումար մը սահմանելով:

ՆԱՄԱԿԱԳԻՐ (Օրոն). — Բիւրակնի Հաշուական Բաժնին Գ. խնդրոյն ձեր լուծումը ստացանք: Լուծման եղանակը ձիւտ է, բայց եռամսեայի և չէք ի օրուան տարբերութիւնները նկատի առնուած չըլլալուն համար, գումարին մէջ երկու ոսկիի տարբերութիւն գոյացած է:

Մետաքս եւ Մետաքսեղէն

«ՍՐՈՔ»Ը ԿՄԻԵԼԼՍՅ, ԳԻՆԵՐԸ ԿԸ ԿՈՏՐԻՆ

×

ԼԻՕՆ, 7 Մարտ. — Նախորդ շաբթուան մեր հրապարակի լաւ տրամադրութիւնը փոխուեցաւ այս շաբթու դրժախտարար, ոգեւորութիւնը յանկարծ դադրեցաւ և հրապարակին վրայ թուլութիւն մը տիրեց: Մետաքսին սպառումը օրըստօրէ կը նուազի, միւս կողմէ սրօքը հեազհետէ կ'աւելնայ, խանդարեւով խնդրանքի ու մատուցումի միջեւ զանուած հաւասարակշռութիւնը: Այս կացութեան հետեւանքով մետաքսին գինը ինկաւ այս շաբթու, և գործառնութիւնք անկանոն վիճակ մը տաին: Փետր. 27էն մինչեւ 4 Մարտ, 128,504 քիլօ մետաքս արձանագրուեցաւ մեր քօնտրիօնին մէջ:

Մետաքսեղէն. — Այս տարի, մետաքսեղէն կերպանեալու առեւտուրը նուազ է Բարիզի մէջ, ասիկա գէշ կերպով ուզած է մեր հրապարակին գործառնութեանց վրայ: Այս շաբթու բաւական մոտարի մախուեցաւ, բայց ֆապրիկաներու և քօմիտիօնէաներու ձեռք ա'յնքան շատ սրօք կայ այս տեսակէն որ ծախսուած քանակը գիններուն վրայ ո'ւ է ազդեցութիւն չըլտաւ: Սե ու գունաւոր թափըթայի վրայ քիչ շատ գործ եղաւ, գծաւոր և քառեւ տեսակներէն ծախուեցաւ, սակաւն տպածոյ կերպաներու վրայ բնաւ գործ չեղաւ: Ֆատսնէ կերպաները չեն ծախուիր, և մեր քաղաքին այս տեսակ կերպաս պատրաստող գործարանները պորապ ու տնդործ կը մնան:

ՄԻԼԱՆ, 7 Մարտ. — Անցեալ շաբթու բարեկենդանի պատճառաւ մեր հրապարակին գործառնութիւնք դադրեցան, և ասով կասեցաւ ոգեւորեալ գործերու ընթացքը: Անհրաժեշտ եղած գնումներ միայն կատարուեցան: Չոր ու լաւ խաղկներու սրօքը դրէթէ սպառած է, այս պատճառաւ շատ մը մանրարաններ փակուած են: Արտածելի քլապիք լաւ տեսակէ խամ մետաքսին գինն է, հաստ տէնիան, 45/47 անգլ. ոսկի:

ՎԻՆՆԱ, 7 Մարտ. — Խամ մետաքսի քիչ խնդրանք
եղաւ այս շաբթու, գիները թոյլ են: Միայն իտալական մե-
տաքաներուն գիները ամուր են:

×

Բամբակ, Բամբակեղէն, Մանած

ԼԻՎՐՅՈՒՒ, 7 Մարտ. — Այս շաբթու մեր հրապարա-
կին գործառնութիւնները նախորդէն մեծ տարբերութիւն
մը չունէին: 5հ,000 հակ բամբակ ծախուեցաւ, անցեալ
շաբաթուրնէ 11,000 հակ աւելի, այս պատճառաւ բամբա-
կին գինը 4 կէտ վրայ դնելով 5.22էն ելաւ 5.26ի: Հրա-
պարակին վրայ 1,128,000 հակ սթօֆ կայ:

ՄԱՆՁԵՄԴՐ, 7 Մարտ. — Այս շաբթու փոքր քանակով
բամբակեղէն ծախուեցաւ վար գիներով: Չինաստանի, Հար.
Ամերիկայի ու տեղացի վաճառականներու կողմէ գնումներ
եղան թէեւ, բայց ասոնք անկարող են մեր հրապարակը ու-
գեւորելու: Մինչեւ որ Հնդկաստան գործի չսկսի ու Կալ-
կաթայէ և Պոմպայէ խնդրանքներ չժամանեն, հրապարակը
իր արդի վիճակին մէջ թոյլ պիտի մնայ: Ամերիքանի ու
Լոնկբլօթի խնդրանք չեղաւ այս շաբթու, փոքր քանա-
կով աստարցու ծախուեցաւ: Այս շաբթու բաղդատաբար ա-
մուր էր մանածի հրապարակը, բայց մանարանատէրք գոհ
չեն գործերու ընթացքէն, արտածելի բաքէթ—մանած չը
ծախուեցաւ: Պոլթոնի մանածի բաւական խնդրանք եղաւ,
բայց գնողները յանձնուաի համար փութկոտութիւն ցոյց
չեն տար:

ՀԱՎԻ, 7 Մարտ. — Հրապարակը ամուր է, բայց Օռ-
լէանի բուրդին ալիւլուէ տեսակները ¹/₂ Ֆրանքի անկում մը
կրեցին: Միւս տեսակներուն գիները փոխուած չեն: Այս
շաբթու 1503 հակ ծախուեցաւ մեր հրապարակին վրայ:
19,794 հակ ներածուած է, և 26,159 հակ արտածուած:
Սթօֆ կայ 240,994 հակ:

×

Բուրդ

Բուրդի կարեւոր հրապարակներէ ժամանած նամակներ

կը ծանուցանեն որ, նախորդ շաբթուան նման, այս շաբ-
թու ալ գործ չէ եղած: Ամէն տեսակ բուրդերու գիները
հաստատապէս թոյլ են, ու գնողներու նպատաւոր, բայց
ստանք առայժմ իրենց անմիջական պէտքին չափով միայն
կը գնեն, շահադիտութիւն չեն ընէր: Պրատֆորտի մէջ մա-
նածի յատուկ բուրդերու բաւական խնդրանք եղաւ: Կ'ե-
րեւայ որ բուրդի այս տեսակէն քիչ սքօֆ կայ հրապարակին
վրայ և առաջին նպատաւոր առթիւ գիներու բարձրացում
մը պիտի ըլլայ ապահովաբար: Պրատֆորտի մէջ, այս շաբ-
թու փոքրաքանակ թիֆթիք ծախուեցաւ, նախորդ շաբ-
թուան գիներով: Թիֆթիք մանածի կանոնաւոր թիւերու
համար քօմանտ չկայ: Մանաւոր քանի մը տեսակներ կը
փնտռուին: Ընդհանուր առմամբ բուրդ մանածի գոր-
ծերը թոյլ են:

×

Ժիւթ, Քթան, Կանեփ

Լոնտոնէ ու Տընտիէ Մարտ 7 թուակիր նամակներէ կը
տեղեկանանք որ անգլիական հրապարակներու վրայ այս
շաբթու ժիւթին գինը բարձրացած է թօնոյին իբր մէկ
անգլ. սակի: Նոյնիակ Կալկաթայի մանարանք մեծաքանակ
խնդրանքներ կ'ընեն: Ժիւթի PN վաճառանիւ՝ 14.7/6ի,
Մը՝ 14.5/ի և SCC տեսակը՝ 11.15.ի բարձրացած են: Կա-
րեւոր քօմանտներ ժամանած են ի Տընտի (Սկովաթա) ման-
ուած ժիւթի համար, բայց գործ չէ եղած՝ վաճառողներուն
սուղ գիներ պահանջելուն պատճառաւ:

Համպուրկի ժիւթի հրապարակը բաղդատաբար թոյլ էր
այս շաբթու:

Հակառակ անգլ. հրապարակներու վրայ ժիւթի ամուր ըլլա-
լուն, կանեփինը թոյլ է և գիները նորէն անկում կրեցին այս
շաբթու: Մանիլայի կանեփը մինչեւ թօնոյին մէկ անգլ. սակի
անկում կրեց, յետոյ քիչ մը բարձրացաւ: Հիմա կ'արժէ
25—24 անգլ. սակի: Գիներու աժանութենէն օգտուելու
համար միայն, այս շաբթու ալ այս տեսակէն 22,000 հակ.
ծախուեցաւ: Իտալական կանեփի վրայ ալ գործ չկայ, գի-
ներն են 37.10—38 անգլ. սակի, վաճառքին համեմատ:
Կանեփի ռուսական հրապարակը անփոփոխ է:

Քիթանի կարեւոր կեդրոններէն, Կանտէ, Լիլէ և Պէլ-
ֆասթէ Մարտ 7 թուով կը գրեն որ քիթան հիւսուածոնե-
րու վրայ բուռական դործ եղած է այս շարթու և գիները
բարձրացած են, բայց քիթանի հրապարակները թոյլ են,
մանաւանդ ստարին տեսակներու բնաւ խնդրանք չկայ և
գիները կտարելու հակամէտ են:

Ն Մ Ո Յ Շ Ն Ս Ի

Առեւտրական Թղթակցութեան

Köln, den 6 März 1908

Herrn

Gern vernehme ich aus Ihrem angenehmen Schreiben vom 28 v. M. dass Sie Ihre Aufträge auf Rum künftig in meine Hände zu legen beabsichtigen, und werde ich Ihre Vertrauen durch möglichst billige Preise und eine aufmerksame Bedienung zu rechtfertigen bemüht sein.

Besten Jamaika Rum vom Jahre 1899 erlasse ich Ihnen zu M. 2.40 per Liter, hier gelegt. Ziel 3 Monate oder pr. kontant mit 2 0,0 Skonto, und glaube ich nicht dass Ihnen von einer anderen Seite vorteilhaftere Anstellungen gemacht werden können, da ich diesen Artikel von der Quelle beziehe:

Indem ich wünsche dass Sie von diesem billigen Offert Gebrauch machen, empfehle ich mich Ihnen, meine neueste Preisliste zur gefälligen Durchsicht und Benutzung beischliessend, bestens.

Թ Ա Ր Գ Մ Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ը

Քէօլն 6 Մարտ 1908

Տիար,

Անցեալ ամսոյ 23 թուակիր ձեր նամակէն ուրախու-
թեամբ տեղեկացայ որ ձեր շաքարօղիի ապսպրանքները

այսուհետեւ մեր ձեռքով կատարելու գիտաւորութիւնն ունիք: Պիտի ջանամ ձեր վստահութիւնը արգարացնել կարելի եղածին չափ աժան գին նշանակելով և հագածութեամբ ծառայելով:

1899 տարւոյ ամէնէն լաւ տեսակէ Ճամաիքայի շաքարօղիին լիդրան ձեղի կը թողում 2.40 մառքի, հոս յանձնելի, 3 ամիս պայմանաժամ կամ կանխիկ 20% զեղչով: Ձեռ կարծեր որ ուրիշ տեղէ մը կարենաք ինձմէ ուեղի նպատաւոր պայմաններով գտնել, որովհետեւ ես այդ վաճառքը բուն տեղէն կը ներածեմ:

Փափաքելով որ այս աժան գնով առաջարկած վաճառքէս հրաման մը տաք, գիներու նոր ցուցակս ներփակեալ կը գրկեմ ձեզ և կը խնդրեմ որ հաճիք զայն աչքէ անցընել և օգտուիլ:

Յարգանքով

Դատական Քրոնիկ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բ. ԴԱՏԱՐԱՆ

3 ՄԱՐՏ

Փառտարան Գարեգին Էֆ. Մեղիքեան դատ բացած էր Սէլիմ Հիւսնի Էֆ.ի փոխանորդեալին դէմ: Աղերսագիրը կարգացուելէ ետք Մեղիքեան Էֆ. յայտարարեց որ դատախազեալէն 700 ոսկի կը պահանջէին սնանկանալէն առաջ: Յիշեալը 910 10ով քոնքորատիօ մը կնքած է, և այդ քոնքորատիօյին համաձայն իրենք կը պահանջեն 70 ոսկի, որուն գանձումը կը խնդրեն: Այս միջոցին Սէլիմ Հիւսնի Էֆ. աղերսագիր մը տալով յայտարարած էր որ Մեղիքեան Էֆ.ի փոխանորդեալին քով 227½ ոսկի գումարով երեք մուրհակ ունին, ստանց փոխարէն բան մը չեն ստացած. ուստի այդ մուրհակներուն իրենց վերադարձուիլը կը խնդրէր: Նախագահը հարցուց Սէլիմ Հիւսնի Էֆ.ին թէ դատախազեալին պահանջած 70 ոսկիին համար ի՞նչ կը պատասխանեն: Սէլիմ Հիւսնի Էֆ. պատասխանեց որ իրենք հաշուակցած են այդ դրամը, մուրհակ մը տալով: Մեղիքեան Էֆ. ըսաւ որ իրենք 70

ոսկիի մուրհակ չեն առած դատախազեալէն: Արդէն այս վերջնայն տուած ազերտագիրը կը հաստատէ մեր խօսքը: Դատախազեալը ազերտագրով կը յայտարարէ որ մեր քով 2,71½ ոսկիի երեք մուրհակ ունի: այդ յայտարարութեան և այժմ 70 ոսկինոց մուրհակ մը մեզ տուած ըլլալուն տուած կաթեան մէջ հակասութիւն կայ. ուստի Մելիքեան էֆ. կըրկնեց իրենց 70 ոսկի պահանջքին գանձուելու խնդիրքը:

Նախագահը, խորհրդակցելու հոգը, վճռեց որ դատախազեալը հաստատէ 70 ոսկինոց մուրհակ մը տուած ըլլալը:

6 ՄԱՐՏ

Կարգացուեցաւ Կարապետ էֆ. Րէիզեանի ազերտագիրը որով դատ բացած էր Պետրոս էֆ. Սէֆէրեանի դէմ: Նախագահին հարցման պատասխանելով, դատախազին փոխանորդը ըսաւ որ մուրհակով 120 ոսկի կը պահանջեն Արտանոսեան և Էմիրզէեան ընկ. հետ: Ասանք սնանկացած են, մուրհակին մէջ Պետրոս էֆ. Սէֆէրեան երաշխաւորած է 120 ոսկին հատուցումը. ուստի այդ դրամին գանձուիլը խնդրեց: Սէֆէրեան էֆ. ի փոխանորդը Սամուէլ էֆ. պատասխանեց որ Արտանոսեան և Էմիրզէեան ընկ. եան ու Սէֆէրեանի միջեւ ընկերակցութիւն մը տեսնուելով, այս վերջինն ալ սնանկ նկատուած է, որով այդ դրամին վճարման համար ուղղակի անոր չեն կրնար գիմել: Դատախազին փոխանորդը յայտարարեց որ առեւտր. ընկերութիւնք բարոյական մարմիններ են, որոնք կրնան սնանկանալ, բայց տալ անդամները չեն կրնար խուսափիլ անձնական պատասխանատուութենէ, հետեւաբար ի՞նչ որ ալ ըլլայ Սէֆէրեանի վիճակը ներկայ գործին մէջ, անիկա երաշխաւոր ըլլալուն պատճառաւ, պարտաւոր է մեր պահանջած դրամը վճարել:

Նախագահը, խորհրդակցելէ հոգը, յայտարարեց որ վճիռը հաղորդելը ուրիշ օրուան յետաձգուած է:

×

Ծովային Առեւտր. Դատարան

3 ՄԱՐՏ

Կարգացուեցաւ Խորալամպոս էֆ. ի ազերտագիրը որով դատ բացած էր Վասիլի դէմ և մուրհակով ունեցած իր 48

ոսկի պահանջքին գանձուելը խնդրած էր : Նախագահին հարցման պատասխանելով, գոտախաղեալն ըսաւ որ ներկայացուած մուրհակը երկու ստորագրութիւն կը կրէ : Միւս ստորագրողը իր վարպետն է, որ խոստանալով թէ խանութը իր վրայ պիտի դարձնէ ստորագրել տուած է այդ մուրհակին մէջ, սակայն ինք ո'չ դրամ առած է, ոչ ալ պարտք ունի : Խարաւամպս էք. առարկեց որ մուրհակին մէջ քեօի պիւլի պայմանը դրուած է, ուստի վասիլ՝ եթէ ինք դրամ ալ առած չէ խի, պարտաւոր է իբր երաշխաւոր այս գումարը վճարել : Նախագահը, խորհրդակցելէ յետոյ, յայտարարեց որ գոտախաղը չի կրնար մուրհակին մէջ դրուած երաշխաւորութեան պայմանին յենելով դրամ պահանջել վասիլէ, քանի որ իր աղերսագրին մէջ յիշած չէ թէ երաշխաւորութեան կողմէ պահանջած 18 ոսկիին գանձումը կը խնդրէ, և մերժեց աղերսագիրը :

Դասընթացք

Իտալերէն Առեւտր. Լեզուի

CORSO DI

LINGUA ITALIANA COMMERCIALE

1. Il danaro comincia a divenire più abbondante
2. Abbiamo disposto dei nostri danari
3. Entro trenta giorni avrete certo il vostro danaro.
4. Non oso sperare di riaver i miei capitali prima di 6 mesi
5. Vi rimetto intanto la prima somma che realizzerai dopo
6. Essendo qui molto raro il numerario, ci siamo fatto lecito di trarre oggi sopra di voi
7. Abbiamo ancora molti fondi fuori
8. Egli ha danari in credito presso di lui.
9. Havvi grande scarsezza di danaro.
10. Giova sperare che il danaro ritornerà più abbondante in circolazione
11. Non ve ne potremmo dare che verso moneta sonante
12. Non mi piace lasciar morto il mio capitale
13. Qui bisogna essere ben provveduto di danari

14. Ciochè offre ai capitalisti stranieri una bella occasione onde impiegare i loro fondi
15. Ritengo che ifondi saranno più sicuri nelle mani del Sig.
16. Riceviamo spesso delle lettere contenenti danaro
17. La penuria di danaro comincia a farvi sentire
18. La mancanza straordinaria di danaro si fa sentire qui
19. Il mercato monetario è molto calmo or' ora.
20. Questa casa si trova adesso in istrettezza di danari

- 1 Դրամը կ'սկսի աւելի առատ ըլլալ:
- 2 Մեր դրամը արամադրեցինք:
- 3 Երեսուն օրէն ապահովաբար պիտի ստանաք ձեր դրամը:
- 4 Ձեռք յուսար որ կարող ըլլամ դրամս ամիսէ մը առաջ ձեռք անցընել:
- 5 Այժմ ձեզ կը դրկեմ առաջին գումարը, զոր գանձած եմ այն ատենէն ի վեր:
- 6 Հոս դրամը նուազ ըլլալուն, համարձակեցանք ձեր վրայ փոխելիք քաշելու:
- 7 Տակաւին շատ պահանջը ունինք գուրսը:
- 8 Անիկա դրամ ունի անոր քով:
- 9 Դրամի մեծ անձկութիւն չկայ:
- 10 Յուսալի՛ է որ դրամը աւելի առատ ըլլայ շրջաբերուած թեան մէջ:
- 11 Կանխիկ դրամով միայն պիտի կրնանք զայն ձեզի տալ:
- 12 Դրամագլուխս կապել դործիս չի գար:
- 13 Հոգ, մարդ պէտք է միշտ դրամ ունենայ ձեռքը:
- 14 Ինչ որ օտար դրամաւէրներու լաւ առիթ կ'ընծայէ իրենց դրամը շահագործելու համար:
- 15 Ես այնպէս կը նկատեմ որ Պարոն . . . ին քով, դրամը աւելի ապահով կ'ըլլայ:
- 16 Դրամ պարունակող նամակներ կ'ստանաք յաճախ:
- 17 Դրամի անձկութիւնը կ'սկսի գգաւի ըլլալ այդ հրապարակին վրայ:
- 18 Դրամի արտասովոր նուազութիւնը կ'զգացուի:
- 19 Դրամի հրապարակը այս պահուս շատ հանգարտ է:
- 20 Այս Տունը հիմա դրամական անձկութեան մէջ է:

ՍՈՒԵՏԻ ԲԱՌԱՐԱՆ

«ԲԻԻՐԱԿՆ»Ի

մը ասակ լուցկին պատրաստելու ամէն գործողութիւն կը կատարուէր ինքնաշարժօրէն և լուցկիները տուփերու մէջ զետեղուած ու գոցուած դուրս կ'ընէին անկէ։ Առաջ տասնեւմէկ գործաւոր կրնային օրը մէկ միլիոն լուցկի արտադրել, մինչդեռ այդ նորահնար մեքենայով յաջողեցան չորս հինգ գործաւոր օրը այդքան լուցկի շինել։

Բանդէնի մէջ Պանք տը Ֆրանս մասնաճիւղ մը ունի։ Գլխաւոր գործառնութիւնն է մուրհակ գանձել։ Մէկ տարուան մէջ, սովորաբար 2 միլիոն ֆր.ի գումարով 5—6000 մուրհակ կը գանձուի։

ՔՍՉՈՒԼԻ [Patchouli]. — Հնդկաստանի յատուկ տունկերուն շրթնաձեւ (labié) ընտանիքէն քաջէյ կոչուած տերեւն է։ Բաշուլին շատ խիստ հոտ մը ունի և ոգիներու և մուգեբու (խիւլտա) մէջ կը գործածուի։ Առեւտրական հրապարակին վրայ ծախուած հոտաւէտ նիւթերու մեծագոյն մասը միւսքէ ու բաշուլիէ պատրաստուած է։

ԲԱՌՔԷ [Parquet]. — Բարիզի արժեթուղթերու սահարանին մէջ գործառնութիւնք կը կատարուին պաշտօնական երգուհալ վաժառն գործակալներու (agent de change) միջոցաւ։ Ասոնց ժողովին քառփե կ'ըսեն։ Բարիզի Սակարանին մէջ օրէնք է որ աշիվոն ամէն գործեր, բաց ի Ֆրանս. Ռանդէն, այդ գործակալները անձամբ կամ լիազօր փոխնորդի մը ձեռքով կը կատարեն։ Այդ աշիվոն գործառնութեանց համար Սակարանին մէջ մասնաւոր տեղ մը կայ, որ ֆոպէյը կը կոչուի։ Քոպպէյը ունի աջ ու ձախ կողմեր։ Այլ կողմին մէջ արժեթուղթերու կանխիկ գործառնութիւնները, իսկ ձախ կողմին մէջ Ֆրանս. Ռանդէն աշիվոն գործառնութիւնները կը կատարուին, վերը յիշուած պաշտօնական գործակալներուն պարզ պաշտօնեաներուն միջոցաւ։ Բարիզի մէջ տեղի ունեցած օրական ահադին գործառնութիւններ քառփի և իր պաշտօնեաներուն միջոցաւ կատարել նիւթապէս անկարելի ըլլալուն, Սակարանէն դուրս արժեթուղթերու առեւտուրի հրապարակ մը կազմած են, ուր պանքէններ, քոմիսիօնէններ և միջնորդներ կը գործեն աւելի

աժան ու հեշտ պայմաններով: Այս հրապարակին քուլիս, Marché libre, Marché en Banque, կ'ըսեն, և հոն գործողներուն՝ քուլիսիէ:

ԲԱՍՏՆ (Եւ.) — Էրզրումի մէջ քաղա մ'է: Ունի 50 հազար բնակիչ, 18 նահիյէ և 171 գիւղ: Նահիյէներն են Գիրատան, Էզիրմիք, Սանամէր, Ազապ, Կիւլլիւ, Չուլլու, Էղէրմիք, Քէյվանք Հէրթօ, Պատիճիլան, Կէնտէկի, Եազան, Օպէնիք, Թօտվէրէն, Քօսիվէրէն, Տէլիպապա, Աղուլլ, Բարաքիլլիսէ: Բասէնի մէջ ծառ տնկուած է, այս պատճառաւ պտուղ և փայտ ստիպւ ևն հոն: Երկրին արտադրութիւնն է ընդեղէն և արմաիք: Բասէն բաւական ճարտարագործ քաղաք մէ: Հոն կը գործուին շալ, ձեռնոց, գորգ և թաղիք: Բասէնի երկաթագործները, ստալիանկները, համետագործներն ու քարակափները շատ կը փնտռուին շրջակայ քաղաքներէն, ուր կ'երթան անոնք բանելու տարւոյն մէջ քանի մը ամիսներ:

ԲԱՎԱՍ [Pavia]. — Իտալիոյ Լոմպարտիա նահանգին մէջ 32,300 բնակչով քաղաք մ'է: Իր գլխաւոր ճարտարութիւններէն մէկն է շիրամաքուծութիւնը: Ունի մամի, լուցկիի, մաքառօնիի գործարաններ: Կարեւոր գործառնութիւններ կ'ըլլան բրինձի, եգիպտացորենի, գլինիի և երկրագործական արտադրութեանց վրայ:

ԲԱՏՈՒՍ [Padua]. — Իտալիոյ վէնէթօ նահանգին մէջ 80000 բնակչով կարեւոր քաղաք մ'է: Ունի մետաքսեղէնի, բրդեղէնի, աղիքի, նուագարանի գործարաններ:

ԲԱՐԱԿՈՒՆՑ [Paraguay]. — Հարաւային Ամերիկայի մէջ 600,000 բնակչով, 253,400 քառակուսի մակերեսով երկիր մ'է: Սահմանակից երկիրներն են Պիլեյի, Պրազիլիա և Արժանդին: Մայրաքաղաքն է Ասունցիօն (45,000 բն.): Գլխաւոր քաղաքներն են Վիլա Ռիքա 25,000 բն., Քօնէքսիոն 15,000 բն., Բարարէլուս 13,000 բն., Բարակուարի 10,000 բն., Վիլլա Տէլբիգարի 10,000 բն.:

Կիսմայ. — Բարակուէյի կլիման տաք ու չոր է: Ձմեռը կը տեւէ Մայիսէն Օգոստոս, տարւոյն մնացորդ մասը ամբողջ ամառ է: Երկրագործական արտադրութիւնք. — Բարակուէյ ունի ահաբիւն անտառներ, գլխաւոր արտադրութիւնն է թէյ կամ եղպա մաքէ: Հոն կը մշակեն գլխաւորաբար մա-

նենք, ծխախոտ, եգիպտացորեն ու պտուղներ: Ունի կա-
րեւոր թուով արջառ, իբր 2 միլիոն եղ, 182,000 ձի, 22,000
չորի և էշ, 117,000 ոչխար, 49,000 այծ և 35,000 խոզ:
Բարակուէյի մէջ առայժմ ոչ մէկ հանք չէ բացուած, թէեւ
պղինձի, Գաօլինիի ու մարմարիոնի առատ հանքեր կը գըտ-
նուին: Ճարտարութեան տեսակէտով Բարակուէյ զուրկ է
կարեւորութենէ: Մայրաքաղաքին շուրջը կը բանին քանի
մը խոշոր խաղախորդարաններ, գարեջուրի, լուցկիի, օճա-
ռի, գլխարկի գործարաններ ու աղօրիններ: Ստանք են Բա-
րակուէյի ամբողջ ճարտարութիւնը: Տարին իբր 3¹/₄ միլիոն
տոլարի (ոսկի դրամ) վաճառք կը ներածէ Բարակուէյ, իսկ
աւելի քան 2 միլիոն տոլարի վաճառք կ'արտածէ: Ներա-
ծելի գլխաւոր վաճառքներն են հլւսուածոյ, գինի ու թէյ:
Արտածելիներն են եռպա մաքե, նարինջ, ձիւռ մաղ, մորթ
ու ծխախոտ:

ԲԱՐԱՄԱՐԻՊՈ [Paramaribo]. — Հոլանտական Կիւ-
նանի մայրաքաղաքն է. ունի 30,000 բնակիչ: Կը ներածէ
ցորեն, աղած ձուկ և մանիֆաթուրա: Կ'արտածէ շաքար,
չաքարօղի, խահուէ, քաքաօ, բամբակ, ոսկի:

ԲԱՐԱՆԱ [Parana]. — Պրագիլիոյ հարաւային կողմը
221,319 քառ. քիլոմէր տարածութեամբ և 250,000 բնակ-
չով նահանգ մ'է: Աւելտուրի և ճարտարութեան տեսակէ-
տով նշանակութենէ զուրկ է այս նահանգը: Կը մշակուի ման-
եօք, եգիպտացորեն, խահուէ, բամբակ, արմախք ու մագէ:
Ունի երկաթի, մանկանէղի, կապարի, ոսկիի, ևն. հանքեր,
բայց դրամագլուխի նուազութեան պատճառաւ ասոնք չեն
շահագործուած տակաւին:

ԲԱՐԻՉ [Paris]. — Ֆրանսայի մեծահռչակ մայրաքա-
ղաքը: Բարիղ աշխարհի վաճառաշահ ու ճարտարագործ ա-
ռաջնակարգ քաղաքներէն մէկն է: Բնակչաց բազմամար-
դութեան տեսակէտով, Բարիղ աշխարհի երրորդ քաղաքն է:
Իրմէ աւելի չափ թուով բնակիչ ունին Լոնտոն (5,000,000
բնակիչ) և Նիւ Եորք (3,000,000 բն.) քաղաքները միայն:
Բարիղ 1800ին ունէր կէս միլիոն բնակիչ. այժմ ունի իբր
2¹/₂ միլիոն բնակիչ, որով մէկ դարու մէջ հնգապատկուած է
իր բնակչութիւնը: Բարիղի մէջ, 185,000 օտարազգիք բնա-

կութիւն հաստատած են, որոնց 45,000ը պէլժ, 27,000ը գերման, 25,000ը զուիցերացի, 24,000ը խաւաղի, 13,000ը Լիւքսէնպուրկի, 13,000ը անգլիացի և 9000ը ուրիշ են:

Բարիկ եւրոպական մայրաքաղաքներէ հետեւեալ հետաւորութիւնը ունի. — Լոնտոնէ 340, Պրիւսէէ 250, Պերլինէ 900, Բեթերսպուրկէ 2200, Պսլէ 2290, Վիեննայէ 1033, Համբ 1115 և Մատրիտէ 1060 քիլոմէթր: Բարիկ բաժնուած է հետեւեալ թաղապետական շրջանակներու. — 1. Լուվա, 2. Պուռօ, 3. Թանբլը, 4. Օթէլ աը Վիլլ, 5. Բանթէօն, 6. Լիւքսէնպուրկ, 7. Բալէ Պուռպօն, 8. Էլիզէ, 9. Օրէւա, 10. Անքլօ Սէն Լուան, 11. Բօքէնքուռ, 12. Ռէօյէր, 13. Կոպլէն, 14. Օպսէռվաթուառ, 15. Վօթիւռառ, 16. Բառլ, 17. Պաթինեօլ Մօնօ, 18. Պիւթ Մօնմառաը, 19. Պիւթչօմօն, 20. Մէնէլմօնզան:

Ճարտարոթիւնի Բարիկի. — Անցեալ դարու մէջ չորս քննութիւններ կատարուած են Բարիկի վաճառականութեան և ճարտարութեան մասին. 1847, 1850, 1872 և 1884 թուականներուն: Այդ քննութեանց մէջ ամէնէն անթերին եղած է 1860ի քննութիւնը, որուն համաձայն՝ կէս դար առաջ Բարիկի մէջ հետեւեալ թուով Հաստատութիւններ գրաւուած են իրենց գրամագլուխին քանակովը. —

	Գործասելի	դրամագլուխ
1. Մոլենդ	29,069	1083 միլիօն ֆր.
2. Շէնքերու նախանիւթ	5178	345 »
3. Կարասի	7331	200 »
4. Մանած ու հիւսուածոյ	23800	455 »
5. Հագուստ	2836	120 »
6. Պղինձ, երկաթ, պողպատ ևն.	3440	164 »
7. Ոսկի, արծաթ, բլաթին	3199	184 »
8. Վիմիական ճարտարութիւն	2749	194 »
9. Տպարան, թղթաւաճառ ևն.	2759	95 »
10. Զանազան ճարտարութիւնք		
նուրբ մեքենաներ	2247	67 »
Մորթ ու կաշի	685	100 »
Կառք ու ձիու համես ևն.	1738	94 »
Բարիկի յատուկ իրեղէններ	5140	128 »
Չգտաակարգուած մանր մուկեր ճարտարութիւններ	10780	168 »

[Կը շարունակուի]

Դ Ի Տ Ո Ղ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Մ Ը ՖԻՆԱՆՍԻ ԶԱՇՈՒԱԿԱՆ ՄԷԹՈՏԻՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Ուշի ուշով հետեւելով Պատ. Թերթիդ մէջ հրատարակուած Ֆրինկսի հաշուական նոր գրութեան, կը փութամ անկեղծօրէն խոստովանիլ որ անիկա կրնայ օգտակար ըլլալ մեր գործի մարդոց:

Այս գրութեան հիմը 13 թիւն է, որ հաշույ մը ճշտութիւնը ստուգելու համար ամէնէն արդիւնաւորը ըլլալով ձեռնհաս թուագէտներու կողմէ ընդունուած ըլլալը կը գրէք:

Կարելի չէ՞ արդեօք 13 թիւին տեղ 9 թիւը գործածել, որուն միջոցաւ շատ աւելի արագ և դիւրին կարելի պիտի ըլլայ թիւի մը սկնւոյը գտնել: Օր. 29,657 թիւին՝ 9ի միջոցաւ՝ սկնւոյը գտնելու համար, բաւ է այդ թիւը բաղկացնող թուանշանները գումարել և գումարին մէջ բաժնել 9ը, մնացորդը պիտի ըլլայ 2, որ է նոյն թիւին սկնւոյը:

Ստույգ է որ այս ձեւը իր անպատեհութիւնը ունի. ուրովհետեւ թիւի մը թուանշաններուն կարգը փոխելով՝ արդիւնքը միշտ միեւնոյն սկնւոյը պիտի ըլլայ: Օր. 4675, 657, 7645, 5467 թիւերուն սկնւոյը միշտ 4 է: Սակայն այս անպատեհութեանէն չեն նաեւ 13ը: Օր. 136,526 թիւին սկնւոյն է 0: Այս թիւին թուանշաններուն կարգը փոխելով կ'ունենանք 652,643, 264,365, թիւերը, որոնց սկնւոյն է դարձեալ 0:

Թուարանական և տոմարական բոլոր գործողութեանց մէջ ալ կրնայ գործածուիլ 9 թիւը, ճիշտ 13 թիւին նման:

Ուրախ պիտի ըլլամ եթէ հաճիք Պատ. Թերթիդ միջոցաւ Ձեր կարծիքը յայտնել այս մասին:

Դանիէլ Յօլմէս

Ծ. ԽՄԲ. — Ֆրինկսի մէթոտին առաւելութիւնները կամ թերութիւնները մատնանշող նամակներ կ'ոտանանք մեր ընթերցողներէն, որոնց գիտողութիւնը, ինչպէս զրա՞ծ էինք մեր նախորդ թիւին մէջ, պիտի հաղորդենք հեղինակին, և անոր բացատրութիւններէն անշուշտ գոհ պիտի մնան սոյն հաշուական մէթոտին առթիւ թեր ու գէ՞մ կարծիք յայտնողները:

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՈՐՄԱՓ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊԱՏԱՀԱԾ ԵՆ 1907ԻՆ

ԱՆԳԼՈՅ ՄԷՋ

1907ին Անգլիոյ մէջ պատահած սնանկութեանց առթիւ շահեկան վիճակագրութիւն մը պատրաստուած է : Անցեալ տարի, հակառակ համազգային վաճառականութեան տաղնապալից շրջան մը բուրբելուն, Անգլիոյ մէջ սնանկութիւնք 1893 տարիէն ի վեր պատահած սնանկութեանց թիւէն պակաս էին : Արդէն սնանկութիւնք հետզհետէ կը նուաղին այս երկին մէջ : 1907ին պատահած են 9606 սնանկութիւնք, 1906ին 9960 և 1905ին 10,774 սնանկութիւնք :

Հինգ տարուան մէջ պատահած են հետեւեալ թուով սնանկութիւններ : Ասանց մէջ չեն վճարումներու դադարումները, որոնք համաձայնութեամբ կարգադրուած են :

Գործի Տեսակը

1903 1904 1905 1906 07

	2	1	1	2	1
Պանքա	710	711	720	683	646
Շինութեան ճարտարութ.	66	87	86	94	71
Քիմիական »	146	136	143	163	146
Հանքային »	253	298	272	260	252
Երկրագործական »	449	440	442	441	388
Չուխայի »	34	31	27	27	32
Սառսցի »	208	248	286	233	241
Ագարակային »	403	414	91	83	80
Գորգի »	1016	1007	1155	1080	980
Նպարեղէնի առուտուր »	80	110	116	150	136
Մեղտաղեղէնի »	167	213	169	129	134
Գոհարեղէնի »	175	215	226	182	165
Կաշեղէնի »	199	229	236	200	177
Մանիֆաթուրա	242	255	301	246	246
Միջնորդ	99	93	97	101	106
Տպագրութիւն	380	413	436	331	340
Ոգելից ըմպելիք	765	790	850	80	6276
Զանազանք	5094	5388	5654	5239	4948

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԿԱՅԻ.

— Ամառուան եղանակը սկսաւ: Գործառնու-
թիւնները կանոնաւոր են և գիներն ալ բաւական վար,
գրեթէ 10—15 առ 10 աժան: Տակաւին Եւրոպայէ ապրանք
չի գար: Հոս պատրաստ սքոֆն ալ գրեթէ սպառելու վրայ է:
Միեւնոյն պայմաններուն մէջ են տեղական կաշիները՝ որոնք
աւելի ամառուան քանքոֆներու համար կը գործածուին:
Թէ՛ յաճախորդը և թէ՛ գաւաթը պէտք ունին քանքոֆի ա-
մառուան տեսակներու: Այս տեսակները շատ են և հետե-
ւարոր մեծ սպառում կայ տեղական — Միտիլլիի, Իգմիրի և
Շիրայի — կաշիներուն:

ՄՈՐԹ.

— Cornélius Ամերիկեան վիսքիան (գերմա-
նական սպրանք), որ մեծ սպառում ունի և հրապարակը ա-
մուր բռնուած էր, սաք գլուխ մէկ զրշ. զեղչուած է: Բուռ
ամերիկեան և ֆրանսական կրասկներն և մաքերն ալ բա-
ւական վար գիներով կը ծախուին: Կաշիի սպառումին ան-
միջական հետեւանքն է նաեւ մորթերուն սպառումը: Եւրո-
պական այծի մորթերու (սակրեկն) գիներն ալ բաւական կոտ-
րած են: Այս սակրեկներն ալ՝ գունաւոր և սեւ՝ բաւական
սպառում ունին, որովհետեւ անկից կը պատրաստուին տղոց
կօշիկներ, մուճակներ (քանքոֆ) և կանանց կիտակօշիկներ:
Թէ՛ կրասկներու և թէ՛ սակրեկներու գունաւորներն այս տա-
րի ևս նորութիւն են և կը փնտռուին ընդհանրապէս
մաթ կարմիրը (ֆիշնե), կրնա կարմիրը, մոխրագոյնը (կրի)
բաց և դոց և մութ պղնձագոյնը (tabac) և լաճիվէրտը շատ
քիչ բացառութեամբ:

ԹՕԳԱՅ.

— (Boucle) Քանի որ ամբան եղանակին
պատրաստութեան մէջ են մեր կօշիկաւորները, ուրեմն մու-
ճակներու վրայի ֆիօնկներն ալ սպառում ունին: Ամէն մարդ
գիտէ որ այդ ֆիօնկներու վրայ պզտիկ և երբեմն մեծ կակ
քօզաներ կան, ինքնին թէ՛ և չնչին զարդ մը, բայց բաւա-
կան կարեւոր զբաղում մ'է մեր չիվիճիներուն: Թօզաներ
կան մաճուկէ, թիթեղէ, պողպատէ (acier nikelé), գեղին ա-

րոյրէ, տիւզլնան 30 փր.էն մինչև 15 զրշ.ի: Տարեկան 8—10,000 ֆր.ի ներածում և հետեւաբար սպառում ունինք քօզաի: Մեր հրտապարակին վրայ ամէնէն շատ զարծ ընող Տունն է Ֆ. Հիւսսէրլի Mahla Frères ֆապրիքը ի Կօպլէնց: Հոս կը պատրաստուի «մաճուն» տեսակը սև և ոսկեզօծ: Յետոյ Տպուլի Deshares ֆապրիքը ի Բարիզ արօրէ մանր և թիթեղեայ քօզաներ կը շինէ: Աւելի մեծ քօզաները, որոնք սառանց ֆիօնկի կը կրարուն կիսափօշիկներու վրայ, այնքան մեծ սպառում չունին և գրէթէ demodé կը մնան վաճառականներու ձեռքը: Հոս եւրոպական ceinture (դօսի) պատրաստողները վարժուեցան որ չիվիճիներու քով կը գլուխուի, որոնք բուսական սքօֆ ծախեցին:

Այս ֆիօնկներու և քօնքօններու պատրաստութեամբ քանի մը տառնեակ խանութպաններ կ'ապրին, ապրանք հասցնելով թէ՛ տեղական սպառման և թէ՛ գաւառներու յանձնարարութեանց:

Ժապաւէն և քօզա հիմա շատ զեղչուած գիներով կը ծախուին: Չնչին չափ մը հազիւ կը մնայ վաճառականին և խանութպանին միանգամայն երբ անգոյն մըցում մը կայ և երկրորդ՝ յանձնակատարները յանձնարարութիւններ կ'առնեն վաճառականէն և խանութպանէն միանգամայն:

ԱՌԵԼՏՈՒՐԻ ԿԵԱՄՐ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՁ

×

ՕՃԱՌԻ ՇՐԱՊԱՐԱԿԸ

Հաշիւի վաճառականներէն Տեարֆ Ս. և Գ. Տեւիրճեան եղբ. կը գրեն մեզ փետր. 25 թուով. —

Օճառի 8 գործարան կայ, որոնք արաբերէն Մասպանանէ կ'ըսեն: Ասանք իրենց հաշւոյն եփելէ զատ, ղուրդէն անձեր ալ կընան եփել տալ իրենց հաշւոյն: Խաղանը 3700էն մինչև 4000 օխա է: Գնող մը կամ եփել տուող մը 4000էն աւելին իրաւունք չունի. իսկ ծախող մը կամ եփողը 3700է պակասը լրացնելու պարտական է: Ամէն քաղաք իր նախասիրած տեսակն ունի, ձէթին համեմատ վանի, Տիար-

պէքիրի և Ուրֆայի մէջ ճերմակ գոյն օճառը կ'ապառի, Պաղատաի մէջ կանաչ գոյնով, Մուսուլի մէջ դեղին, իսկ Խարբերդի մէջ սպառած օճառը տեղ տեղ գեղին վարդածեւ կը գունաւորուի և կը կոչուի կիւլլի: Իր հաշւոյն եփել տուող մը մինակ ձէթը կուտայ (որուն գլխաւոր կեդրոնն է Քիլիս) իսկ կիր, սօտա, փայտ ևն. եփողին վրայ են: Մէկ խազանին 24—25 լիրա եփողէք կ'առնուի: Տարին 150էն մինչեւ 400 խազան կ'եփեն ձէթին առատութեան համեմատ: Խարբերդի և Պաղատաի համար երկու տեսակ օճառ կայ, — պարզ և հոտուէտ (Այս վերջինը 3—5 ոսկի աւելի կ'արժէ ընդհանրապէս): Առաջինին խաւսը և վերջինին խաւսը կ'ըսեն:

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՏԵՍԱԿ. — Անցեալ տարուան հոտուէտը 145 լիրա կ'արժէ, պարզը 140 լիրա:

ՏԻԱՐՊԷՖԻՐԻ ՏԵՍԱԿ. — Պարզին գինը 140 լիրա է:

ՎԱՆԻ, ՈՒՐՅԱՅԻ ՏԵՍԱԿ. — Պարզին գինը 140 լիրա:

Ասոնց նորը 10—12 ոսկի պակաս ապրանք կ'ըլլայ: Սակայն բեռցօւելու համար գեռ առնուազն երեք ամսուան պէտք կայ. չորնալու է որպէս զի կտրուած կաղապարներն իրարու չփակչին:

ՊԱՂՏԱՏԻ ՏԵՍԱԿ. — Հին ապրանք չկայ: Նորին հոտուէտը 135 ոսկի, իսկ պարզինը 128—130 ոսկի ապրանք կ'ըլլայ: Կեսարիոյ, Ատանայի, Մալաթիոյ, Հաճընի մէջ Անտիքի օճառը կ'ապառի: Արժէքը՝ 118 ոսկի է խազանը:

×

Մ Ե Տ Ա Ք Ս Ի Հ Ր Ա Պ Ա Ր Ա Կ Ը

Այս շաբթու աւելի թոյլ է: Ճերմակ մետաքս չծախուեցաւ: Դեղինէն՝ չինական միջակ ապրանքը 560էն, իսկ չապսան 460էն ծախուեցաւ:

Մեր մետաքսներու անուանական գինն է 540—550: Տեղական մետաքսէ գործերու առեւտրոց դադարման պատճառաւ գիները կ'իջնան:

×

Մ Ա Ա Շ Ի Հ Ր Ա Պ Ա Ր Ա Կ Ը

Անանա	Մախոր	Համպեր	Հիւն	Խաւսարը
Նօմ. 6—42	Նօմ. 16—60	60	51	75
8—43	» 18—61	60.5	54.5	չիկայ

10—44	»	20—61.5	61.5	54	81.5
		» 22—63/64			
		» 24—67/68			
Նօմ. 20	գունաւոր մանած.	գեղին, լիմանի ֆաղըխի			83
» 20	»	» նարնջադոյն, կանաչ			93
» 20	»	» կարմիր, կապոյտ			90

×

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔԵՐՈՒ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Քիթորի լերան ապրանք	լիարը (1017 տրամ)	13.5	ղ.
Բալուլի »	» »	13	»
Խարածա տաղի ճերմակ	» »	15	»
Վանի »	» »	30	»
ՄԵՂՐԱՄՈՄ — Ամհաւաւը	» »	55	»
ԲԱՂՅՐ ՆՈՒՇ	» »	32	»
ԼԵՂԻ ՆՈՒՇ	» »	20	»
ԼԵՂԻ ԿՈՒՏ	» »	15	»
ԳեՏՈՐ (մագր) Պիթլիզի կապոյտ տեսակին օխան		9.5	
» ճերմակին		» 7.5	
Տխրապէքերի խառն		» 6.5—7	
ՄԱՆԻՅԱԹՈՒՐԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ. — Զմրան պատճառաւ			
դաւառներէն ապսպրանք չըլլար:			
ՊՂԻՆՁԻ և ԱՆԱԳԻ գիներն անփոփոխ են:			
ԼՈՆՏՈՆԻ ԶԷՔԸ 140 կը ծախուի:			
ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ կամ ԲԱՐԻՁԻ ԶԷՔ	Փրանքը	222.5	փարս
» » » 3 ամիս տոկ.	»	220.5	»
ՊՈԼՍՈՅ ԶԷՔ	126 ⁷ / ₈ —127		

ԱՂԻՔԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Շ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՄԷՋ

Շ. Գարահիսարէն Գոնրգէն եփ. Մարկոսեան կը գրէ մեզ —

Վերջին մի քանի տարիներու մէջ, մեր քաղաքը սկսած է թէ՛ բաւական և թէ՛ կենդանական արտադրութիւնները հետզհետէ արտածել կիրառանի խճուղիով դէպ ի եւրոպա և ուրիշ տեղեր: Այս արտադրութիւններն իրենց տեսակին ազնուութեանը չնորհիւ պոսոր մեծ ստաւար եղած են վաճառականութեան յառաջդիմութեան:

Տակաւին Կ—5 տարի առաջ ընտանի կենդանիներու ազիքները բնաւ արժէք չունէին: Սակայն, երբ իբրեւ վաճառականական ապրանք սկսաւ մի քանի անձերու կողմէ հաւաքուիլ ու արտածուիլ, նախագէշ յարգը չգիտցուած, անտեսուած այդ ազիքներն սկսան օրէ օր յարգ ունենալ, իբրեւ շահու նոր աղբիւր մը: Մեր կարծիքով, վաճառականութեան այս ճիւղն ալ Շ. Գարահիտարի մէջ կրնայ առաջ երթալ արգիւնաբեր կերպով, և միեւնոյն ատին մրցիլ ուրիշ տեղերու ազիքներու հետ, իր երկարութեամբ և դիմացկութեամբ, եթէ միայն մասնագէտ, և գործունեայ անձեր գտնուին, որոնք կարենան շահագործել ժամանակին անտեսուած, բայց այժմ խիստ փնտռուած այդ անսպառ կենդանական արտադրութիւնները:

Ա.Ռ.Ե.Ի.Տ.Ո.Ի.Ր.Ը Ս.Ի.Մ.—Հ.Ա.Ճ.Ի.Գ.Ի.Ի.Ղ.Ի Մ.Է.Ձ

(Շար. նախորդ թիւէն եւ վերջ)

ՀԱԻԿԻԹ.—Նոր ապրանքները շարաթէ մը ի վեր սկսած են հրապարակին վրայ տեսնուիլ՝ թէև քիչ քանակով: 100ը 25 դրշ.ի հաշւով լաւ տեսակները կ'առնաւին, սակայն Սամսոնի գինները 27էն անդին չըլլալուն և մասնաւոր անոնց հետհետէ լյնայու հակամէտ ըլլալը նկատի տանելով գնողներ չկան: Փորձառուներ կ'ըսեն թէ ներկայ տարին հաւկիթի համար նախատուոր է. վասն զի անցած տարի այս միջոցներուն գինները 35 դրշ. ըլլալով՝ հետհետէ ինկան և այդ ատենները գործողները բաւական վնասներ կրեցին, մինչդեռ այս տարի տեղւոյս և Սամսոնի գիններու մէջ տարբերութիւն մը չըլլալէ աւելի անոնք չափազանցուած չեն թէ՛ հոս և թէ Սամսոնի մէջ, որով գիններու յանկարծական խոշոր անկում մը տեղի ունենալը անհաւանական կը համարուի:

ԲՐԻՆՁ.—Լաւագոյն ապրանքները լիւրը 15 դրշ.ի կարելի է պէտք եղածին չափ տանել: Տեղւոյս հրապարակին վրայ ծախսող բրինձները առ հասարակ Թօսխայի ապրանք ըլլալուն յարգի են:

ՓԱԹԱԹԷՍ.—Այս տարի շատ քիչ արտադրուեցաւ: Սիկըրները լիւրը 3 դրշ.ի կ'առնուէր, սակայն հիմա գրեթէ սպառած ըլլալուն՝ օխտն մէկ դրշ.ի կը ծախուի: Ամբողջ

հրապարակէն քանի մը տասնեակ օխտ հազիւ կարելի է գտնել :

Յ. Գ. — Օղերը շատ ողէկ են : Երկար անձրեւներ տեղացին, որոնց յաջորդեցին շատիւ է ձիւներ : Պէտք եղածէն աւելի պարարտացած և ուռած է հողը : Երկրագործները հետըզհետէ ցանելու վրայ են : Եթէ այսպէս երթայ, մէկ երկու շաբաթէն ցանքերը բոլորովին կը լրանան :

ԱՅԻՅՈՆԻ բոյսերը տակաւին չեն ցանուած : Տեղական սովորութեան համաձայն Մարտ 15էն Ապրիլ 15ի միջոցներուն մէջ կը լրացնեն ցանքը :

ԱՆԱՏՈՂՈՒՅ ԻԶՄԻՏ ԺԱՄԱՆԱԾ ԱՐՄՏԻՐ

Յ. Պիպիեանի	Էնկիւրիէ	2	վահոն	ցորեն
»	»	Գոնիայէ	1	»
Օ. Ա. Պուլութեանի	»	3	»	»
Հ. Մարտիրոսեանի	Ատրգրէ	8	»	եղիպտացորեն
»	»	Սապոնձայէ	2	»
Ս. Գատապեանի	Էնկիւրիէ	2	»	ցորեն
Բաթրիքիոս Որդ. Գոնիայէ		3	»	»
»	»	Էրէյլիէ	1	»
»	»	Էնկիւրիէ	3	»
Ճ. Գալնատանի	Էրէյլիէ	1	»	»
Գումար		26	»	

ՅՈՐԵՆ ԵՒ ԱԼԻՒՐ

Յորեն արտադրող երկիրներէ՝ բեռցուած մեծաքանակ վաճառքներուն հակառակ, տակաւին ամուր են ցորենի համազգային հրապարակները : Այս պարագան անբացատրելի երեւցած է մասնագէտներուն : Ասոնցմէ մէկը հաշուած է որ փետր. 1էն մինչև Յուլիս 31՝ 30,800,000 քուորդը ցորենի պէտք ունի եւրոպա : Այս քանակին 15,000,000ը պիտի հալթայթէ Արժանդին, 6,000,000 քուորդը պիտի արտածեն Ռուսիոյ, Ռումանիոյ, Հնդկաստան ու Աւստրալիոյ, և ամէն պարագայի մէջ, մնացեալ 9 միլիոն քուորդը կտրելի պիտի ըլլայ գնել Ամերիկայէ ու Քանադայէ : Իրաց այս վիճակին մէջ, ինչպէս կ'երեւայ, ցորենին գինները փոխանակ բար-

ձրանալու՝ պէտք է իյնան: Նախորդ երկու շաբթուան մէջ եւրոպա ներածուած է 41,437,500 հարիւրալիար ցորեն, անցեալ տարի այս երկու շաբթուան ներածութիւնն էր 31,434,000 հրկար.:

Պոլսոյ ցորենի հրապարակն ալ աճուր է վերջին երկու շաբթուան մէջ, հակառակ խիստ մեծ քանակով ցորեն ժամանելուն: Նախընթաց երկու շաբթուան մէջ 15,994 թնիս ցորեն հասած է Պսիս Անատոլուէ և Պրախլայէ, մինչ անցեալ տարի այս երկու շաբթուան մէջ նոյն տեղերէն ժամանած էր 5881 թնիս միայն: Ժամանած 15,994 թնիս ցորենին 2,485ը Անատոլուի և 13,506ը Ռումանական արտադրութիւն են:

Մեր հրապարակին գիներն են. — Անատոլուի կակուղ եփադրան 52½—54 փր. (1—2 փր. բարձրացած երկու շաբթուան մէջ), ք.ը 48 փր. 35%—50% օտար նիւթով խառն 45—46½ փր: Կարծր ցորենի ա.ը 56—57, ք.ը 51, 53, 55. գ.ը 47—48 փր.: Պրախլայի կարծր ցորենը երկու շաբթուան մէջ 44—46½ փր.էն բարձրացած է 51—50 փր.ի:

Քանի շաբաթ է ի վեր բազմաաւարտ նուազ քանակով ալիւր կը ժամանէ Պոլսոյ հրապարակը: Վերջին երկու շաբթուան մէջ ներածուած է 10,839 պարկ, մինչդեռ նոյն երկու շաբթուան մէջ անցեալ տարի ներածուած էր 34,132 պարկ: Տեղական գրութային ա. տեսակը 88էն 95ի բարձրացած է, սակայն միւս տեսակները զգալի փոփոխութիւն մը կրած չեն:

ՇԱԲԱՐ

ԳԻՆԵՐԸ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱՆ.—Շաբարի գինը հետզհետէ կը բարձրանայ օտար հրապարակներու վրայ: Քուպայէ, որ եւրոպայի շաքար հայթայթող կարեւոր երկիրներէն մին է, այս շաբթու 52,000 թնիս շաքար ժամանեց, մինչ անցեալ տարի նոյն շաբթուն եկած էր 64,000 թնիս: Արգէն շաքարի սր տարուան շրջանին մէջ, Քուպա անցեալ շրջանէն շատ պակաս շաքար արտածած է: Այս տարուան արտածութիւնն է ընդամենը 314,000 թնիս, մինչդեռ անցեալ տարի նոյն միջոցին արտածած էր 572,000 թնիս: Շաքար արտադրող միւս երկիրներէ ալ աննպաստ լուրեր կը հասնին այս վա-

ճառքին մատին, ու այս պատճառաւ գիները կը բարձրանան: Թրիէսթէի մէջ, Օգոստոսին յանձնելի շաքարը 32½ քուրօնէն 33½-ի բարձրացած է: Պոլսոյ հրապարակին վրայ ալ շաքարէն գիները հետեւեալ փոխութիւնները կրած են.

Թրիէսթէի Մէլիս մաքսատուրքով դրանգիթ	79	էն	84	ի
» առանց մաքսի	»	91	»	96 »
» տեղական սպառումի համար	92	»	97	»
Ռուսական Փոչի մաքսատուրքով դրանգիթ	62	»	65	»
» առանց մաքսի	»	72	»	77 »
» տեղական սպառումի համար	73	»	78	»
» Մաքրուած	78	»	81	»

Բարձրացած է կենդինարը՝ (44 օսան):

Գ.Ա.Ր.Ի

[1—7 Մարտ]

Մէկ շաբթուան մէջ Պոլիս ժամանած է Անտ. Օոմ. երկաթուղիով 9 վախոն: Նաեւ Դանուբէն և Մէրսինէն մէկ քանի փոքր բարթիներ: Հրապարակը թոյլ է հետեւեալ գիներով. —

Անտ. Գ. տակ. և պղրէ Հ. Բաշամֆէն. յձնլի.	34½—3½	փր. օխ.
» Բ. »	»	» 35 » »
» Ա. և էքսթրա »	»	» 23½—36 » »
Դանուբի ապրանք քիլէն	16—17½	դր.
Մէրսինի »	»	» 16—17 »

Ռուսի Մոսքեռու Հրապարակը

[7 Մարտ]

Սանսար	225—235	Լաւ տեսակները	250—265
Թիւքի	35—40	Թիւքի Լաւ »	50—60
Չէրաքվա	335—350	Բօրսուք	33—45
Չաքալ	15—18	Քանտուզ	220—225
Թափշան	160—165		

Հրապարակը հանգարտ է: Սանսար, Թիւքի Լաւ գիներով վաճառուեցան, աղէկ տեսակ ապրանքներ կը փնտռուին:

×

Ա.Լ.ՔՈՂ. — Արտագրավայրերուն մէջ, աւտորիտական ու հեղինակական աւերովն գիները չեն փոխուած ու կ'արժեն 53—55 ֆիօրև. 63—70 ֆր.: Ռուսական աւերով 1,90—2,05էն

իջաւ 1,80—1,95/ի: Նախորդ երկու շաբաթուան մէջ 193 տակաւ աւքոլ ժամանեց Պոլսոյ հրապարակը, 90 տակաւ Անգրասֆաշէ, 48 տակաւ Թիօթքինոյէ, 30 տակաւ Ուլտաֆաշէ, 25 տակաւ Սուտակոն ալիւալ տեղերէ: Պոլսոյ գիններն են Անգրասֆաշէներ 28¹/₂—29¹/₂ օխան, Ուլտաֆաշէներ 27¹/₂—28, Թիօթքինոն 28—28¹/₂ օխան մէկ Օսմանեան ոսկի:

ՀԱԿԻԹ. — Մեծաքանակ հաւելիթ, 959 սնտուկ, ժամանեց Պոլսոյ հրապարակը նախորդ երկու շաբաթուան մէջ, 435 սնտուկ Պանարմաշէ, 106 սնտուկ Ատարազարէ, 70 սնտուկ Կէյվէէ, 50 սնտուկ Քէօթահիւայէ, 30 սնտուկ Պարթընէ, 10 սնտուկ Էսկիշէհիւրէ և 198 սնտուկ Պոլսոյ չընակայ զանազան վարդերէն: Գինը, որ նախորդ շաբթու հարիւր հաւը 28—29¹/₂ գրշ. կ'արժէր հոս, իջաւ 24¹/₂—23¹/₂ի:

ԳԵՏՆԱՅՆՁՈՐ. — Ատարազարէ, Մալթաշէ, Նաբուլիէ և Մարտիլիայէ 4515 պարկ գեանախնձոր եկաւ Պոլիս անցեալ երկու շաբաթուան մէջ: Հասած մեծաքանակ վաճառքին հետեւանքով գինները կ'օտրեցան: Վերջին գիններն են, Ատարազար. Մալթա և Նաբուլի 40—41, Մարտիլիան 42—43 գրշ. պարկը:

ՁԷՔ. — ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

	£	Փր.	մարք	քուրօն
1 Մարա. Շք.	110 ¹ / ₈	22.87 ¹ / ₂	18.59	21.88
3 » Բշ.	110.7 ¹ / ₂	22.85 ¹ / ₂	18.57	21.87
4 » Գշ.	110.7 ¹ / ₂	22.85	18.56	21.86
5 » Դշ.	110.7 ¹ / ₂	22.85	18.56	21.86
6 » Եշ.	110.7 ¹ / ₂	22.85	18.56	21.86
7 » Ուր.	110.7 ¹ / ₂	22.88 ³ / ₄	18.55	21.86

Օսմ. դրամատան վաճառման գիններն էին այս շաբթու.

£ չէք 15 փարա, ֆր. չէք 80—87³/₄ սանդիմ:

ԼՈՆՏՐԱԻ ՁԵՂՁԻ ՍԱԿԸ 3³/₁₆ օ/օի իջաւ

Անասլուի Դորգերու Հրապարակը

[1—7 Մարա]

100 կտոր հին գորգ	45—50	Փր.
50 » բուրգէ գորգ	55—60—75	»
300 » քելիմ	42—45	»

Քիբրէի Հրապարակը

[7 փետրվար]

Ծախսուեցաւ	38	պարկ պիոնiso	15 ³ / ₄ ֆն
	1	»	»
	10	»	դեղին 12 ³ / ₄ —13
	1	»	հսդրա 7 ³ / ₄
	50	»	

Թիֆթիկի Հրապարակը

Ծախսուեցաւ 60 ֆ հակ Պէյբազարի ապրանք, 20¹/₂ ղշ. ֆն :
Գնած են Տեարք Արաքն և ընկ. :

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ

ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Միլանի մէջ հիմնուեցաւ Cotonificio Hussy անունով
ընկերութիւն մը որ պիտի շինէ բամբակեղէն : Դրամագլուխն
է 2¹/₂ միլիոն ֆր. : Կեդրոնատեղին է Խաալլայի Lunio քաղաքը :

Միլանի մէջ հաստատուեցաւ Societa Anonim é Mottara
e Cie անունով ընկերութիւն մը : Դրամագլուխն է 400,000
ֆր. : պիտի կրնայ բարձրանալ մեկ միլիոն ֆր. : Պիտի զբա-
ղի բամբակէ հիւսուածանքներ ներկելու և ֆիւնիշ տալու գոր-
ծով : Դործարանը պիտի կառուցուի Leguanoի մէջ. իսկ
կեդրոնատեղին է Միլան :

Միլանի մէջ կազմուած է Cotonificio Lombardini անու-
նով ընկերութիւն մը, որ պիտի շինէ մօնած և ժապուէն :
Դրամագլուխն է 400,000 ֆր. : զոր պիտի հանէ մինչեւ մէկ
միլիոն ֆր. : :

Երկու միլիոն ֆր. դրամագլուխ և ի պահանջել հարկին
իր դրամագլուխը հինգ միլիոն ֆր. ի բարձրացնելու պայ-
մանաւ Cotonificio Valle d'Aosta անունով ընկերութիւն մը
կազմուեցաւ Միլանայի մէջ :

Ռապէննայէ մէջ կազմուեցաւ Societa anonima Intifico
Romagnolo անունով ընկերութիւն մը : Դրամագլուխն է
1¹/₂ միլիոն ֆր. : Առաջիմ բացած է հարիւր գործասեղան,
որ պիտի կրնայ բարձրացուիլ մինչեւ 260 գործասեղանի :

25թ. — Այս շաբթու բաւական վաճառք ժամանեց Պոլսոյ հրապարակը, գլխաւորաբար Միտիլիէ: Գիները ամուր են արտադրաւայրերուն մէջ, և հաս կ'արժեն Այվալըքի Ա. տեսակը $5\frac{1}{4}$ զրշ. միջին տեսակը $5\frac{1}{2}$ — $5\frac{3}{4}$ զրուշ:

Միտիլիի սովորական վաճառքը $5\frac{1}{4}$ — $5\frac{3}{8}$ զրշ. էտրէ-միտի լաւ տեսակը $5\frac{3}{4}$, երկրորդ տեսակը $5\frac{1}{2}$ զրշ.:

Այս շաբթու 200 տակադ ձէթ Միտիլիէ, 100 տակադ էտրէմիտէ և 45 տակադ Այվալըքէ եկաւ Պոլսոյ հրապարակը:

ԲՐԻՆԶ. — Արտադրաւայրերու մէջ գիները փոխուած չեն տակաւին, սակայն բարձրանալու հակամէտ են: Այս տարւոտան բերքէն Եւրոպայի համար վաճառոււմ եղած չէ: Հընդ-կատան բաւական քանակով բրինձ գնեց Բանկոսնի 3 թիւը $19\frac{1}{2}$ շիլինէն և S Q վաճառանիշը 19 շիլինէն: Աղեքսանդ-րիայի մէջ բրինձին գինն է cif $19\frac{3}{4}$ շիլին:

Այս տարուան մէջ Բանկոսնէ արտածուած են Եւրոպայի համար 3 A, 000 և ուրիշ զանազան երկիրներու համար 458 հազար թօնօ: Անցեալ տարի նոյն միջոցին արտածուած էին 224,000 և 414,000 թօնօ:

Պոլսոյ հրապարակին վրայ բրինձին գիներն են, Օսմ. ոսկին 100 զրուշէն.

Բանկոսն	Թիւ 3 գրանդիդ մաքսով	128
»	» » » առանց մաքսի	110
Ճարմատական Ա.	տեսակ տեղկն. սպառումի համար	160
»	Բ. » » » »	145
Եգիպտական Ա.	» » » »	87
»	Բ. » » » »	86

ԽԱՀՈՒԷ. — Կարեւոր հրապարակներու վրայ շատ ան-նշան զօրծառնութիւններ կ'ըլլան ժամանրկէ մը ի վեր: Գի-ները առաջժամ ամուր են: Լոնտոնի մէջ Պրադիլիոյ միլըայսին գինն է $15\frac{1}{2}$ բէնա:

Մեր հրապարակին վրայ խահուէին գիներն են Օսմ. ոս-կին 100 զրուշէն.

Բիօլլուացուած	720
» Ա. տեսակ	660
» Բ. »	600
» Գ. »	550
» Դ. »	520
Սանգոս	680

ՕՏԱՅԱՆՔ Իգմբրի «ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ»ից եռամսեայ գրական հասորեցեուն առաջինը, որ իր 144 էջերուն մէջ ամփոփած է արդի Հայ գրականութեան եւ յազրութեան մէջ համբաւ ունեցող բանաստեղծներու, նրապարակագիրներու, գրագէտներու ամենէն զեղեցիկ եւ նիւթղ գրուածները: Յիշենք, ի մէջ այլոց, մեր ամենէն ներհուն բանասէր Յ. Գ. Մըրմըմեանի ուսումնասիրութիւնը *Թրփահայոց յազրութեան վրայ* եւ մեր ամենէն սրամիտ երգիծաբանին՝ Յ. Ալիփարի Հոսի *Բանքը*:

Շնորհաւորելով մեր Իգմբրեան պատշոնակցին՝ Արեւ. Մամուշի այս գրական զեղեցիկ ձեռնարկը, ամեն յաջողութիւն կը մաղթենք:

Այս առաջին հասորը բացառաբար կը ծախուի 5 դրուէի:

Ս Յիօնի Հրապարակը

(Մարտ 1էն մինչեւ 7)

ԾԱԽՈՒԵՑԱԻ

2 *մանուկ Մալաթիա զոր դնեց Ն. էֆ. Վարդերեան* 230 դր.

4 » *արօղիաթ* » /» Մ. Համէր 190 »

Երե Պատասխաններ

Կ. էֆ. ՊՈՒԼՏՈՒՐԵԱՆ (Կիւրիմ). — Մանուկ էֆ. Թոշնեանէ ստացանք ձեր բաժնեկիւնը: «Վաճ. Ձեռագիրքը» զրկուեցաւ ձեզ:

ԳՈՒՐԳԷՆ Էֆ. ԼԱՉԵԱՆ (Երզնկա). — Յ. Չէօկիւրեան էֆ. ի թերթերը զրկուեցան ձեզ: Նաեւ «Վաճ. Ձեռագիրքը» և երկու օրինակ «Ամէնուն Տարեցոյցը»:

ՕՆՆԻԿ Էֆ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ (Կեսարիա). — Վ. էֆ. Օհանեանի բաժնեկիւնը ձեզմէ ստացած ըլլալով, այս տեղ եւ զած կրկին վճարումը չենք ընդունած:

Վ. էֆ. ՀԻԻՍԻՍԵԱՆ (Շ. Գարահիսար). — «Վաճ. Ձեռագիրքը» զրկուած է ձեզ Օսմ. բողոքով:

ՏԵԱՐԲ ԻԲԲԱՆՈՍԵԱՆ ԵՂԲ. (Գոնիա). — «Վաճ. Ձեռագիրքը, այս տեղի ձեզ վաճառատան յանձնուեցաւ, ձեր յանձնարարութեան համեմատ:

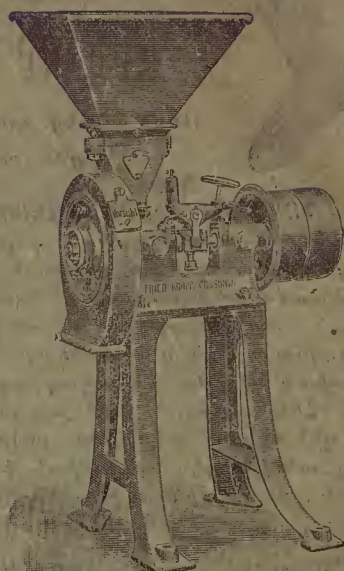
Տպագր. ՉԱՐԵՆ Ն. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ! Արտօնատէր Հ.Ս. Ի. ԻԻԹԻՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԱՊՐԻՔ

EXCELSIOR

ԹՈՒՐԿԻՆՈՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

MR. J. BELART LANZ

Վ. Պոլիս, Սիբեռի, Իսկայիլ փառա իաճ

Մակտէպուրիի (Գերմանիա) Ֆրիտրիխ Քրուբի հանրա-
ժանով՝ գործարանը վերջերս երկրագործներուն համար
խիտ օգտակար գիւտ մը որած է, հնարելով ԷՔՍԷԼՍԻՐ
անուննոր աղօրիքը, որ ՅՈՐԵՆ և իւր շարունակող ամէն
տեսակ հացահատիկներ, ինչպէս ԳԱՐԻ, ՎԱՐՍԱԿ, ԵԳԻՊՏԱ-
ՅՈՐԵՆ, ՉԱԻԱՐ (Պուլլուր), ԼՈՒԲԻԱ, ԲԱԿԼԱ ևն. վայրկե-
նարար աիւրի կը վերածէ և կը դնէ դայն հաց շինելու
պարտաւտ վիճակի մէջ։ Այս նոր աղօրիքէն մինչեւ հիմա
ծախուած է 28,000 հաւ և Գործարանը այս ամիս ըս-
տացած է 96 շքադրամներ։

Նկատելով որ այս աղօրիքին գործածութեամբ թէ՛
ժամանակի և թէ՛ դրամի մեծ խնայութիւն մը պիտի ընեն
մեր գիւղացի և գաւառացի երկրագործները, կը յանձնա-
րարենք դայն իրենց ուշադրութեան։ Մանրամասն տեղե-
կութիւն և քաղաքի ստանալու համար պէտք է դիմել վե-
րոյիշեալ հասցէին, կ'ընդունուի ամէն լեզուէ թղթակցու-
թիւն։ Աղօրիքը կը շարժի ձեռքով, ձիով, ջուրով և մո-
թեոնով։

ՁՐԻ ԿԸ ՂՐԿՈՒԻ

Ամէն տեսնց սրունք կը փափոքին ունենալ

ԳՈՒԼՊԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՍ և տնոր մէջ գտնուած միքնաներուն աշխատող գործաւորներուն պատկերները, տարագրուած դներու շուքակն ու Ձեղչի և Պալմսնաձմեռու մանրախոնով իւնները, Արանց, Կանանց, եւ Տղայոց յատուկ տաաջնակարգ Մանածով և Եւրոպական դրոշմաւոր պատրաստուած դուլպաներու ձեւերը և տնանց զոյններուն իրական իմացները շուքագործ զեղեցիկ ԳԱԹԱԼՈԿ մը:

Հետեւորար Կեղծ ապրանքներէ զգուշանալով Նրէ կուզեմ աման. տօկում եւ բնիւր գուլպաներ ունենայ Հաճեցէք տնոյնդդէս գրել միակ ԳՈՒԼՊԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՍ հասցէին, սրուն հիմնադիր-տնօրէնն է:

ԳԵՈՐԳ Կ. ԺԱՄԱԿՈՉԵԱՆ

Ամասիա

15-4

ԱՐԵՒԵԼԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ազգային, գրական եւ Բաղաւախան. — Բաժանորդագրութիւն տարեկան 4. Պոլսոյ համար 80 դր., վեցամսեայ 45 դր., քաւառներու համար տարեկան 108 դր., վեցամսեայ 60 դր., օտար երկիրներու համար տարեկան 35 ֆր., վեցամսեայ 20 ֆր.: Ձեռքէ վաճառու՝ տար փոքրաւ ԱՐԵՒԵԼԻՔ հրատարակ կ'ըլլէ ամէն օր, կէս օրին, խնամաւր բոլոր գոհալթեամբ, բնաւ յօդաւածներով, թարմ լուսերով ու նորագոյն տեղեկութիւններով ԱՐԵՒԵԼԻՔ, իր վերականգնուած խմբագրութեամբ եւ իր կարող աշխատակիցներով, առաջնակարգ տեղ մը կը գրաւէ տեղական հայ մտաւորին մէջ: Իր առաւելութիւններէն մէկն է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ըլլալու հանգամանքը, որով իր ընթերցող երուն կը ներկայացնէ պարբերաբար Մածօթ Դէպքեր եւ Երբեմնայ տեսարաններ: Ոչ նուազ կը գնահատուին իր մասնագիտական յօդաւածները, եփեղեցական, կրօնական, տնտեսական, սեղանաւորական, երկրագործական, եւայլ, բացի գրական բանաստեղծութեան գրքուածքներէ, օրուան տնտեսականութեան, եւն. ԱՐԵՒԵԼԻՔ վերաբերեալ ամէն գրութիւն ու բաժանորդագիր պէտքէ Նուզկէ Տէր և Տճօւն Դորեգին է՛ք: Պոյաճենանի հասցէին, Ղալաթիա, Մահմուտիէ Ճատակի, ուր հաստատուած են Թերթին Տպարանն և Ուրագրատունը:

ԲԻԲԻԱԿՆ

«بوراكن»

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մէհմէտ Փաշա Խան, Թիւ 12

ارمنیچه غزنه

دوسعات محمدپاشا خان نومرو ۱۲

PURAGN

Revue Arménienne

Siamboul, Mehmed Pacha Han, N. 12

Appréciée par la Chambre

عثمانی تجارت اورطوسی طرفندره

de Commerce de Consple

تقدیر اولشمدر

ՕՍՄ. ԱՌԵԻՏ. ՍԵՆԵԱԿԷՆ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ

Գ. ՇՐՋԱՆ

Թիւ 12

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

52 Թիւի բաժանգին 60 զրշ., 13 Քր., 5 բուպի

26 Թիւի բաժանորդագրութիւնը եւս կ'ընդունուին

Տարեկան բաժանգինը կանխիկ վճարողը իբր նուէր

կ'ստանան ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԻՆ ԶԵՌԱԳԻՐԲԸ անուն պատ-

կերազարդ հրատարակութիւնը, որ գործի մարդոց

համար անհրաժեշտ օժանդակ մ'է, իր պարունա-

կած գործնական բազմաթիւ ծանօթութիւններով:

15 ՄԱՐՏ 1908

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՅՊԱԳՐ. ԶԱՐԵՀ Ն. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

ECOLE
FIGIER

PARIS

53. Rue de Rivoli. 53

SUBVENTIONNÉE PAR L'ETAT

Fondée en 1850

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE

ENSEIGNEMENT COMMERCIAL COMPLET

LANGUES ETRANGERES

Reçoit des Internes et des Externes

De tout âge et à toute époque de l'année

Succès assuré. Diplômes. Situation procurée aux élèves

ENVOI GRATUIT DU CATALOGUE 50—4

ՏՐԴ ԳՆԱՐԱՌԵՍՏԱԿԱՆ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ «ՍԻՆԿԵՐ»
Բերա Մեծ-Փողոց, ք. 343 առաջին թաղ.— Ամեն օր բաց է
ՄԱՌՏՅՈՒՆ ԶՐԻ
Առաջին կարգի մրցանակ հաճախող ցուցահանդէսներէն.—
Բարիկ 1900: Մէն Լուի 1904, Մելան 1906: Պրուս 1907:

Եթէ պէտք ունիք

Բառչուէ կ'ընէրու, չիք այցաքարթերու
կամ ո'ւ է տպագրական յանձնարարու-
թեան, ինչպէս նամակագրութիւն, պահարան,
հաշուեցուցակ, մարհակ, ևն. ևն.

Գրեցէք ՄՏԵՓԱՆ ՏԵՂԼԵԹԵԱՆ ՏՈՒՆԸ

Պոլիս, Էսկի-Չապթիէ, Պաղատտ Օթէլին տակը, թիւ 55

100 այցաքարթ 2 լեզուէ 8 ղրշ.

100 » 3 » 10 »

Մէկ լեզուէ քառչուէ կնիք 8 »

2 կամ 3 լեզուէ քառչուէ կնիք 10 »

Բոստի ծախքը 1 ղրշ.

5—5